

20181128

Diarienummer: Å 2018-1294

Justitiedepartementet (JU)

Remissvar Ds 2018:37 Genomförande av student- och forskardirektivet

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Tillväxtverket arbetar också för att förenkla för svenska små- och medelstora företag. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverket instämmer i stort med utredningens slutsatser och de ändringar som behövs i Utlänningslagen för att integrera EU lagstiftningen i svensk lagstiftning. Tillväxtverket kan inte se att den ändrade lagstiftningen skulle påverka utländska studenter och forskare negativt. Vi har dock några synpunkter som vi anser är viktiga att uppmärksamma.

- Det är rimligt att man ska kunna få uppehållstillstånd under den tid som studier eller forskning pågår. För gästdoktorander gäller dock inte samma villkor. De uppmantas i dag av Migrationsverket att söka uppehållstillstånd för besök i Sverige vilket endast gäller i ett år och är ett tillstånd som inte går att förlänga. Många gästdoktorander behöver stanna längre än ett år. Om personen tvingas åka hem kan konsekvenserna bli negativa både för forskningsprojektet och för doktoranden som inte kan fullfölja sina studier som planerat. Tillväxtverket anser därför att gästdoktorander ska söka uppehållstillstånd på samma premisser som gäller för studenter och forskare.
- Det är positivt att det inte införs en regel om förbud upp till fem år för en forskningshuvudman att ansöka om ett nytt godkännande eftersom det sannolikt skulle försvåra för institutionerna/huvudmännen att ta emot forskare.
- Summorna för ansökningsavgifter och försörjningsplikt är rimliga. Det finns dock ett problem då Migrationsöverdomstolen har fastslagit att medel för försörjning ska finnas på den studerades konto. Alla studenter har inte de tillgängliga medel som krävs och får stöd av föräldrar. Det svenska synsättet bygger på en uppfattning att en student är helt ekonomiskt självständig vilket ofta inte är fallet. Få unga studenter förfogar fritt över så stora belopp som krävs för att visa försörjningsförmåga och för många föräldrar eller andra sponsorer är det önskvärt att kunna ha överblick över medlen. Den gällande regleringen har lett till negativa konsekvenser för enskilda studenter, som tvingats lämna Sverige under slutet av sin utbildning trots goda studieresultat, eftersom studenten inte visat att man själv förfogat över medlen. Sådana händelser får i sin tur negativa konsekvenser för bilden av Sverige som attraktiv studiedestination och försvårar lärosätenas möjlighet att rekrytera internationella studenter. Det är angeläget att den svenska

regleringen på området ändras. I andra europeiska länder, Finland, Tyskland, Frankrike, Nederländerna och i Kanada är det möjligt att ha gemensamma konton.

- Regeln om uppehållstillstånd i nio månader efter avslutade studier eller forskning bör utökas till ett år mot bakgrund av att det tar tid att etablera sig i ett nytt land. "Utredningen om ökad internationalisering av universitet och högskolor" har samma uppfattning. Grunderna för att neka eller återkalla ett uppehållstillstånd anser Tillväxtverket är rimliga och relevanta.

Tillväxtverket anser att det är särskilt viktigt att forskare och studenter ges goda möjligheter efter avslutade studier att stanna kvar och starta näringsverksamhet eller få en anställning. Välutbildade människor som även har språkkunskaper är positivt för näringslivet och svensk tillväxt, vilket även är utredningens bedömning. Språkkunskaper underlättar vid affärer med andra länder. När studenter eller forskare återvänder till sina hemländer har de knutit värdefulla kontakter som också kan bidra till utveckling i det egna landet såväl som i det land där de studerat eller forskat.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks.

Helen Bålman har varit föredragande. I handläggningen har också Anna Manhem Laurin och Per Högström deltagit.

Tim Brooks

Helen Bålman